

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 1999-2000

9 november 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de werking van de streekplatformen

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de Limburgse reconversiegelden

Vraag om uitleg van de heer Jean Geraerts tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de samenstelling van de politieke beleidsgroep van het Limburgplan

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de wijze waarop de regering de richtlijn gegeven aan de GIMV en het IWT met betrekking tot de voorwaarden voor steunverlening aan projecten en opdrachten aan bedrijven die rechtstreeks aanleiding geven tot toepassing in de wapenindustrie, zal naleven

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de verhouding toerisme Vlaanderen-Brussel

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia Ceysens tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het au-pair systeem

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Dinsdag 9 november 1999

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 15.40 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de werking van de streekplatformen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de werking van de streekplatformen.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sedert het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 1994 inzake de erkenning en betoelaging van streekplatformen in het kader van het regionaal economisch beleid en het afsluiten van streekcharters, gewijzigd bij besluit van 27 mei 1995 en 23 juli 1998, werden in heel Vlaanderen verschillende streekplatforms erkend. Heel wat streekvisies werden reeds ingediend, en er werden ook reeds enkele streekcharters afgesloten.

Toch blijft de indruk dat men eigenlijk niet goed weet welke richting het nu uit moet met die streekplatforms. De streekcharters die werden afgesloten, worden niet opgevolgd en de voorstellen van charters die werden ingediend, worden moeizaam afgewerkt. De streekmanagers en lokale actoren die ernstig werk hebben gemaakt van deze streekvisies en de voorstellen voor acties, blijven op hun honger en geraken gedemotiveerd.

Reeds van in het begin waren er weerstanden tegen deze vorm van subregionaal economisch beleid. Sommige GOM's, intercommunales en ook

politici voelden deze nieuwe instrumenten aan als een bedreiging voor hun opdracht. Sommige departementen waren die streekplatforms veeleer ongunstig gezind, en in de voorbije weken waren er in de pers nogal wat berichten te ontwaren die een voorstel formuleerden voor de verdere ontwikkeling. De streekplatforms hebben trouwens steeds moeten opboksen tegen een zekere vorm van wantrouwen en ongelooft.

Het VEV zou voorstander zijn van het niet verder ondersteunen van de streekplatforms en kiest voor een inkapseling in de GOM's, waarbij de huidige ondersteuning van de platforms inderdaad zou wegvallen. Concreet zou dit betekenen dat de functie van streekmanager zou wegvallen en dat het streekplatform een soort subcommissie zou worden van de GOM.

Volgens de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme Landuyt zouden de streekplatforms moeten samensmelten met de subregionale tewerkstellingscomités. De minister heeft deze denkpiste geformuleerd op de overlegdag STC's-Sectoren die op 26 oktober jongstleden plaatsvond.

Nochtans hebben deze STC's pas een grondige herstructurering doorgemaakt. Zij hebben een VZW opgericht met eigen personeel, en in hun nieuwe samenstelling hebben zij nog niet de kans gekregen om op kruissnelheid te komen. Bovendien zijn er een aantal argumenten om te stellen dat het economisch en het arbeidsmarktbeleid beter gescheiden blijven.

Graag had ik van de minister vernomen wat nu juist zijn beslissing is in verband met de verdere werking van de streekplatforms. Voorziet u inderdaad in een samensmelting met een andere overleginstantie, of blijven de streekplatforms een afzonderlijk instrument van regionaal economisch beleid? Indien dit laatste het geval is, hebt u dan reeds initiatieven genomen of in middelen voor-

Laurys

zien om de werking van de streekplatforms te her-
dynamiseren ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

– *De heer Johan Weyts treedt als voorzitter op.*

De heer Frans De Cock : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als lid van het Streekplatform Kempen VZW wens ik me aan te sluiten bij de vraag van de vorige spreker. Het streekcharter van dit streekplatform werd reeds door de vorige Vlaamse regering goedgekeurd.

Momenteel is men bezig met de uitvoering van de individuele hefboomprojecten zoals die in het streekcharter beschreven zijn. Ik wens dan ook te weten wat de houding is van de minister over de werking van de streekplatformen en de uitvoering van de streekvisie en het streekcharter via de realisatie van hefboomprojecten in het algemeen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, sinds de inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 1994 houdende de erkenning en betoelaging van streekplatformen en het afsluiten van streekcharters, gewijzigd bij besluit van 27 september 1995 en 23 juli 1998, werden in Vlaanderen reeds 17 streekplatformen erkend.

Deze streekplatforms zijn vrij gevarieerd. Het ene is beperkt tot een welomschreven streek of één arrondissement, terwijl het andere meerdere arrondissementen omvat. Wat deze laatste soort betreft, denk ik bijvoorbeeld aan het Strategisch Plan Zuid-Oost-Vlaanderen of aan het Streekplatform Roeselare-Tielt. Kleinere streekplatforms zijn bijvoorbeeld het Streekplatform Hageland en het Streekplatform Noord-Limburg. In sommige gevallen hebben we te maken met doorsneden van arrondissementen, zoals het Strategisch Plan van het gewest Gent en van het Waasland. Op het terrein zelf zijn dus uiteenlopende structuren tot stand gekomen die voor een deel de veruitwendiging zijn van wat in die bepaalde regio's leeft.

De financiering van de streekplatformen kostte in de periode 1995-1998 iets minder dan 62 miljoen frank. Tot op heden is dit bedrag gestegen tot 67 miljoen frank. Die 67 miljoen frank is dus voor de voorbije vijf jaar en voor dit jaar dat dus nog niet

volledig afgesloten is. Dit komt neer op iets meer dan 20 miljoen frank per jaar of gemiddeld ongeveer 1,2 miljoen frank per streekplatform en per jaar. Twee streekplatformen hebben geen werkmiddelen omdat ze geen eigen middelen konden of wilden inbrengen. Het betreft het Streekplatform Brugge en het Streekplatform Oostende.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

1995 was het startjaar. In dat jaar was er een uitgave van 5,9 miljoen frank. In 1996 lagen de uitgaven op 8,98 miljoen frank. In 1997 bedroegen de betoelagingen aan de streekplatformen 24,194 miljoen frank. In 1998 was er een kleine terugval omdat een aantal streekplatformen niet zijn doorgedaan. Ik denk daarbij aan het Strategisch Plan van de regio Dendermonde. In 1999 liggen de toegekende middelen tot op heden op 6,4 miljoen frank.

Voor een omvattend beeld van de bereikte resultaten in de zin van uitgevoerde hefboomprojecten zoals opgenomen in de streekcharters is het volgens de administratie Economie nog te vroeg. Wel kan reeds worden gesteld dat dit initiatief, waarbij de streken daadwerkelijk de mogelijkheid krijgen hun prioriteiten met een brede economische finaliteit naar voren te schuiven, al heel wat vruchten heeft afgeworpen. Als gewezen voorzitter van het Strategisch Plan Hageland zult u beter dan wie ook beseffen dat het in het kader van deze vraag onmogelijk is een volledig overzicht te verschaffen van de diverse initiatieven die werden opgestart.

Toch wil ik enkele initiatieven even nader toelichten. Zo zijn er in een aantal provincies arbeidsmarktobservatoria operationeel. Er is het project 'milieucharter' dat bedrijven aanspoort tot duurzaam ondernemen dat vooral in Oost- en in West-Vlaanderen al vele jaren een grote bijval kent. En ik verwijs ook graag naar het Flanders Fashion Institute in Antwerpen dat met succes het imago van Antwerpen als diamant- en modestad permanent en wereldwijd promoot. Dit Flanders Fashion Institute blijkt trouwens een kweekvijver te zijn voor tal van andere innoverende initiatieven die bijvoorbeeld de tewerkstelling in het Antwerpse sterk ten goede komen.

Ik verwijs ook naar het succesvolle project rond het beperken van de files in en rond Antwerpen via een goede informatiedoorstroming op de regionale televisie en Internet. Met betrekking tot de sociaal-economische tewerkstelling kan worden verwezen naar het kringloopcentrum van Dendermonde. Het mag duidelijk zijn dat via het streekplatformenbe-

Van Mechelen

leid met eerder beperkte middelen de endogene potenties goed aangeboord worden en werden.

In de voorbije vier à vijf jaar heb ik zelf de kans gekregen actief mee te werken aan het Strategisch Plan Antwerpen. Ik denk dus vrij goed geplaatst te zijn om de min-, maar ook de pluspunten ervan aan te tonen.

In functie van het behoud van het strategisch momentum is het voor de streekplatformen essentieel dat het moreel engagement, bekrachtigd door de ondertekening van het streekcharter, een duurzaam karakter krijgt. Steunend op de evaluaties van het vernieuwd regionaal economisch beleid – in de eerste plaats uitgevoerd door de administratie Economie, maar ook op de bedenkingen die werden geformuleerd door Idea Consult en de SERV – zal het subregionaal beleid, zoals neergeschreven in het Vlaams regeerakkoord, opnieuw worden gedynamiseerd. Deze morgen, naar aanleiding van het werkbezoek van de koning aan het VEV, heb ik trouwens vernomen dat het misschien beter zou zijn een en ander te officialiseren. Daarbij zullen minister Landuyt en ikzelf de SERV misschien officieel vragen advies te verstrekken met betrekking tot de concrete rol en functie van de streekplatformen in het regionaal economisch beleid.

Ik denk dat we nu aan een herbronning toe zijn. In een aantal provincies – maar niet in alle vijf – ben ik bijzonder goed vertrouwd met de werking van de GOM's. Ik ben ook vrij goed vertrouwd met de werking van een aantal streekplatformen. Toch durf ik de vraag te stellen of we onszelf niet aan het verdrinken zijn in het grote aanbod aan overlegmechanismen. We moeten dienaangaande werk maken van de bepaling van een complementariteit, van een subsidiariteit en van een hiërarchie en al het mogelijke doen om de ter beschikking gestelde middelen zo efficiënt mogelijk te benutten.

In een interview heb ik vorige week gezegd dat we alle in de GOM's aanwezige kennis moeten bundelen om niet bijvoorbeeld Antwerpen of Limburg, maar wel Vlaanderen in zijn geheel aantrekkelijk te maken voor buitenlandse investeerders. Als we het hebben over regionaal economisch beleid, dan moeten we twee belangrijke pijlers voor ogen houden : enerzijds het aantrekken naar Vlaanderen van buitenlandse investeerders, anderzijds onze eigen ondernemers hier maximale kansen geven waarbij ik bijvoorbeeld denk aan de invulling van bedrijventerreinen of aan het ter beschikking stel-

len van data- en milieubanken. De optelsom van de vijf GOM's zal aldus niet vijf, maar minstens zes worden. Ik pleit derhalve voor een complementariteit tussen de streekplatformen en de GOM's waarbij elkeen een positieve rol kan spelen.

De grote frustratie die ikzelf binnen het concept streekplatform heb ondervonden, is dat overleg wel perfect is, maar dat het soms ontbrak aan een finaliteit in de verdere implementatie. Soms was er echter geen andere mogelijkheid omdat die streekcharters vaak een enorme lijst aan ideeën en initiatieven omvatten. Ik denk daarbij aan het project voor het sluiten van de Antwerpse ring. Zoiets wordt niet in vijf minuten beslist.

Daarom pleit ik voor een finaliteit in de besluitvorming, waardoor we vanuit de basis een nieuwe dynamiek tot stand kunnen brengen en waardoor we binnen de streekplatformen tot een bezinning kunnen komen over wat het beleid concreet op het terrein realiseert.

U begrijpt dat de voltallige Vlaamse regering een adequaat antwoord dient te formuleren. We zullen proberen heel wat kleine aspecten daadwerkelijk in te vullen. Ik denk daarbij aan het wijzigen van gewestplannen, het invullen van groengebieden, het inkleuren van bedrijventerreinen, het ontdekken van missing links, het verbeteren van carpoolparkings, enzovoort. Er is heel wat te doen, en ik zal mijn collega's tijdig meedelen dat er nood is aan een continue, gezamenlijke inspanning van de regering, de administraties en de VOI's. Ik denk dat de coördinatie nog wat mank loopt, maar die kan ik niet op één dag veranderen.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, ik ben het met de minister eens dat we aan herbronning toe zijn. Ik heb inderdaad lange tijd meegewerkt aan het Streekplatform Hageland. Ik heb de indruk dat er wel iets wordt ondernomen, en dat bijvoorbeeld de streekplatformen nieuwe structuren krijgen, maar dat is niet voldoende. Misschien moeten ze worden ondergebracht bij de GOM en een eigen financiële ondersteuning meekrijgen. De GOM zou dan een soort scharnier vormen tussen de cel regionaal beleid en het streekplatform. Als er niet snel een nieuwe bestemming of een nieuwe structuur wordt uitgetekend, zullen de streekplatformen waarschijnlijk een stille dood sterven in de loop van de volgende maanden.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat wil ik voorkomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de Limburgse reconversiegelden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Boutsen tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de Limburgse reconversiegelden.

De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, via de pers heb ik vernomen dat u komaf wilt maken met de reconversie in Limburg. U argumenteert dat reconversie beperkt dient te zijn in tijd. Ik kan daar perfect in komen. U zei echter niet dat Limburg geen bijzondere aandacht verdient. Uw voornemen om de resterende middelen te besteden aan de uitrusting van industrieterreinen lijkt me echter niet doordacht. Die middelen bedragen ongeveer 10 miljard frank. Voor de uitrusting van de terreinen mogen middelen worden vrijgemaakt in de gewone begroting, zeker in economisch gunstige tijden. Er zijn voldoende voorbeelden van uitgeruste industrieterreinen die zonder reconversiegelden werden aangelegd. Reconversiegelden zijn bedoeld om waar nodig extra inspanningen te leveren.

Mijnheer de minister-president, zonder uw bedoelingen – om Limburg te voorzien van de industrieterreinen waarop de provincie recht heeft – te willen dwarsbomen, zou met de resterende reconversiegelden toch nog een laatste tastbare werkgelegenheidsverstrekking en milieuvriendelijke investering kunnen worden verwezenlijkt als sluitstuk van de reconversie. Ik verzoek u dan ook om een werkgroep samen te stellen die in aanwezigheid van de Limburgse parlementsleden, de mogelijkheid onderzoekt om een Vlaams-nationaal natuurpark uit te rusten in het gebied waarin het Fenix-project was gepland.

Ons verantwoordelijkheidsgevoel en onze positieve nieuwsgierigheid dwingt ons ertoe om van u een overzicht te vragen van wat totnogtoe is gerealiseerd met de Limburgse reconversiegelden. Om de zaak niet te ingewikkeld te maken, willen we graag

een overzicht in vier blokken zien : ten eerste vernemen we graag het bedrag dat werd besteed aan de thans nog tastbare investeringen, of met andere woorden aan de geslaagde bestedingen. Ten tweede willen we horen welk bedrag werd besteed aan ongelukkige investeringen, die derhalve niet meer in exploitatie zijn. Ten derde willen we weten hoeveel werd gebruikt voor immateriële investeringen zoals kosten voor studies en andere ontwikkelingskosten van niet-gerealiseerde projecten. Ten vierde vragen we ook nog het bedrag van de resterende middelen op korte termijn en van de beschikbare middelen op middellange termijn die in aanmerking kunnen komen voor het financieren van nieuwe projecten in Limburg.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik ben enigszins verbaasd dat de heer Boutsen deze vraag aan mij stelt. De minister van Economie zit toevallig aan mijn zijde. Tijdens het verloop van de vraag merkte hij op dat dit in feite tot zijn bevoegdheid behoort. U vraagt heel concreet wat met de middelen is gebeurd en hoe de resterende middelen gebruikt moeten worden. Ik heb natuurlijk wel een binding met deze problematiek, al was het maar omdat ik in de provincie woon. Ik zal toch even ingaan op uw vraag omdat u het in het eerste gedeelte had over een aantal uitspraken die ik in de media deed naar aanleiding van een bezoek aan de provinciegouverneur.

Ik heb inderdaad gezegd dat een reconversiedossier op een bepaald ogenblik moet worden afgesloten. De bladzijde moet worden omgeslagen. Hoe langer een reconversie duurt, hoe langer de provincie wordt gediaboliseerd. De stempel 'reconversieprovincie' mag niet te lang op een provincie worden geplakt. De rest van Vlaanderen denkt immers dat een dergelijke provincie over potjes geld beschikt die niet op een zinnige manier worden besteed. Dat doet me soms een beetje pijn. In West-Vlaanderen en Antwerpen heeft men de indruk dat Limburg geen nieuwe middelen nodig heeft, omdat er nog heel wat niet-besteed reconversiegeld is.

Ik heb ook gezegd dat in het reconversie-instrumentarium nogal wat ondoorzichtigheid bestaat. Misschien betreft het een vorm van democratisch deficit. Mijnheer Boutsen, u zult zich de Kempense Steenkoolmijnen nog wel herinneren. De raad van bestuur besliste op een bepaald ogenblik als een alleenheerser over wat wel en wat niet werd gedaan. Als daarover vragen werden gesteld in het Vlaams Parlement zei de minister dat hij geen antwoord

Dewael

kon geven omdat het de bevoegdheid van de NV Kempense Steenkoolmijnen betrof. Daarna kwamen een aantal dossiers. Ik zie de heer Weyts onstuimig knikken. Die hebben een minder positief beeld van de Limburgse provincie opgehangen. Toch lagen vele niet-Limburgers aan de oorsprong van sommige van die beslissingen.

De zaak werd ingekapseld in een aantal decreten. Een ervan werd vorig jaar nog aangepast. Zo is er een Limburgplan van de gouverneur, een politieke beleidsgroep, en een sociale beleidsgroep. De zaak is nogal zwaar gereguleerd, en de structuren zijn nogal onduidelijk. Tijdens het bezoek aan de gouverneur heb ik daarom om een evaluatie van het instrumentarium gevraagd. Zou het niet logisch zijn om het politieke klimaat stilaan in ere te herstellen? Het gaat immers om gemeenschapsgelden. Dat geld is niet uitgegeven in het kader van de afbouw en de sluiting van de KS. Politieke beslissingen moeten de basis blijven vormen voor de besteding ervan.

Ten derde vroeg ik om niet opnieuw jaren aan dit probleem te besteden. U vroeg me in welke middelen nu nog wordt voorzien. Ik zal niet ingaan op de stand van zaken van het fonds voor uitrusting van industrieterreinen of van het fonds voor een dynamisch acquisitiebeleid sociale huisvesting. De Limburgse Reconvertiemaatschappij is de belangrijkste van de vele fondsen. De maatschappij beschikt nog over 12,5 miljard frank eigen vermogen dat kan worden ingezet volgens de nieuwe beheersovereenkomst. Ik heb gevraagd om spoedig een consensus over de bestedingen te zoeken. Dat kan volgens mij gebeuren in deze commissie op basis van voorstellen uit Limburg. De middelen moeten worden besteed aan een aantal projecten van algemeen belang.

De Limburgse Reconvertiemaatschappij mag geen bank worden, want aan bankieren hebben we geen boodschap. De 12,5 miljard frank moeten niet worden belegd zodat het jaarlijks rendement oplevert, maar moet in infrastructurele projecten worden geïnvesteerd. Ik heb de industrieterreinen enkel als voorbeeld daarvan aangehaald. Omdat er een schaarste aan dergelijke terreinen is, en omdat er een aantal vervuilde terreinen zijn, is het misschien een goed idee om die versneld te saneren. Zo zou de vraag naar industrieterreinen in Limburg kunnen worden ingevuld. Een dergelijk project vergt

veel overheidsgeld. Naast de gewone middelen van de begroting, kan misschien ook een extra stimulans worden gegeven.

Ik geef u ook gelijk als u zegt dat de gewone middelen van de begroting niet aan Limburg mogen worden onthouden omdat de provincie nog over aparte financieringsmogelijkheden beschikt. Er kan enkel sprake zijn van extra financieringsmogelijkheden. Limburg moet aanspraak kunnen blijven maken op de middelen waarop elke provincie recht heeft. Voor de financiering van een aantal extra projecten kan de provincie putten uit middelen van de Limburgse Reconvertiemaatschappij. Daarover moet een nieuw gesprek worden gevoerd met de gouverneur. Dit gesprek is voor volgende maand gepland.

We moeten eveneens evalueren hoe het verder moet met de politieke en de sociale beleidsgroep. Is er niet te veel overleg? Moeten niet een aantal knopen worden doorgehakt? U suggereert de aanleg van een Vlaams-nationaal natuurpark. Ik vind een natuurpark wel het overwegen waard, maar ik weet niet of we er een Vlaams-nationaal park van moeten maken. Ik voel me daar nogal onbehaaglijk bij, want ik zie niet in waarom het Cultuurpact moet worden toegepast op natuurparken.

De heer Mathieu Boutsen : De naam mag u natuurlijk zelf kiezen.

Minister-president Patrick Dewael : De aanleg van een natuurpark lijkt me het onderzoeken waard.

Ik pleit ervoor om onder de impuls van de minister van Economie en in nauw overleg met de Limburgse verantwoordelijken, zo snel mogelijk een aantal fundamentele investeringen te doen waardoor de 'reconvertiepagina' kan worden omgedraaid. Er gebeurt immers ook heel veel positiefs in Limburg, want er komen heel wat investeringen bij. Toch blijft de provincie gebukt gaan onder het 'reconvertie-imagó' dat beelden oproept uit het verleden. Ik pleit niet voor snel en overhaast, wel voor het snel en efficiënt besteden van de middelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jean Geraerts tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de samenstelling van de politieke beleidsgroep van het Limburgplan

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Geraerts tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de samenstelling van de politieke beleidsgroep van het Limburgplan.

De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de minister-president, het Limburgplan werd destijds door de Limburgse provinciegouverneur aangevat. Het werd echter zeer snel ingepikt door de politieke partijen. In 1997 werd er door het toenmalige bewind een politieke beleidsgroep opgericht. Dit gebeurde op een nogal willekeurige wijze wat het aantal vertegenwoordigers van de diverse politieke partijen betreft. Toen reeds werd beslist door de traditionele partijen dat het Vlaams Blok en Agalev geen zitting mochten hebben in deze beleidsgroep, en dus niet mochten deelnemen aan de gesprekken.

Zoals gezegd, was de oorspronkelijke samenstelling vrij willekeurig. In totaal waren er zestien leden : zeven van de CVP, drie van de VLD, drie van de SP en drie van de VU. Na de voorbije verkiezingen heeft de nieuwe regering deze samenstelling gewijzigd. De CVP kreeg vier vertegenwoordigers. De VLD en de SP kregen er elk vijf. De VU en Agalev kregen er elk drie. In totaal zijn er nu dus twintig zitjes. Het Vlaams Blok, dat bij de verkiezingen de vierde grootste partij was geworden in Limburg, kreeg echter geen enkele vertegenwoordiger in deze beleidsgroep. Volgens mij mist de samenstelling van deze beleidsgroep elke vorm van logica. De enige logica die erachter schuilgaat, is misschien het cordon sanitaire ten aanzien van het Vlaams Blok.

Mijnheer de minister-president, welke criteria hebt u in aanmerking genomen bij de samenstelling van deze beleidsgroep ? Waarom is het Vlaams Blok er niet in opgenomen ? Die beleidsgroep zou immers een afspiegeling moeten vormen van de samenstelling van het Vlaams Parlement of van de samenstelling van de provincieraad.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Geraerts, voor mijn antwoord verwijs ik naar het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM, en ook tot oprichting van het Limburgfonds en de permanente werkgroep Limburg.

De heer Schuermans kent dit heel goed. Hij lag immers mee aan de basis van de aanpassing van dat decreet, hetgeen heeft geleid tot het nieuwe aangepaste decreet van 16 maart 1999. Dit heeft uiteraard het grootste gedeelte van de bepalingen intact gelaten, maar daarin werd wel het actieplan Limburg als zodanig geïntroduceerd. Dit is een concept dat voornamelijk door de Limburgse provinciegouverneur naar voren is gebracht. Het heeft een aantal nieuwe instrumenten in het leven geroepen. Zo is er de politieke beleidsgroep, en ook de sociale beleidsgroep.

De vorige Vlaamse regering heeft geen besluit genomen tot uitvoering van artikel 28 van het decreet. Dat artikel zegt dat de Vlaamse regering de samenstelling en de verdere werking van de beleidsgroepen regelt, overeenkomstig de bepalingen van het actieplan voor Limburg. Net zoals de vorige regering baseert ook de huidige regering zich daarbij op het protocol. Er is namelijk ter zake een protocol opgesteld tussen vier politieke partijen : de CVP, de VLD, de Volksunie en de SP. Voor de concrete invulling hebben die partijen een overeenkomst gesloten en door het voorbije verkiezingsresultaat is de samenstelling van die beleidsgroep aangepast. Dat is ook wat de nieuwe Vlaamse regering heeft gedaan. Voorlopig hebben we dus geen uitvoering gegeven aan dat artikel 28. We hebben ons gebaseerd op datzelfde protocol.

We doen dat deels wegens wat ik daarnet al heb gezegd bij mijn antwoord op de vorige vraag. We hebben namelijk aan de gouverneur gevraagd een evaluatie te maken van het instrumentarium onder die politieke beleidsgroep. Hij moet ons laten weten of er eventueel goede redenen kunnen zijn om het decreet in kwestie opnieuw aan te passen. Er is immers een zekere ondoorzichtigheid en een zeker democratisch deficit. Het is duidelijk dat het Vlaams Parlement uiteindelijk het politieke primaat moet vertegenwoordigen. Dat parlement moet dus de eerste en de laatste uitspraak kunnen doen.

De politieke beleidsgroep is voorlopig opnieuw samengesteld. We menen dat er voorlopig geen redenen zijn om aan dat bestaande protocol wijzigingen

Dewael

aan te brengen. We willen eerst de evaluatie van de provinciegouverneur afwachten en verwachten dit in de loop van de volgende maand. De Vlaamse regering zal daar dan de nodige conclusies uit trekken.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de minister-president, ik heb gevraagd of u me de criteria kunt meedelen waarop die samenstelling is gebaseerd. Op die vraag heb ik geen antwoord gekregen. Uit krantenberichten kan ik min of meer afleiden dat er twee criteria zijn. Ten eerste is er de samenstelling van de regering of van de bestendige deputatie en ten tweede is er ook de samenstelling van de provincieraad als dusdanig, waarbij men het systeem-D'Hondt toepast.

Mijnheer de minister-president, ik hoop dat u consequent zult zijn. Ik hoop dus dat u ook na de verkiezingen van oktober volgend jaar deze criteria zult aanhouden voor de samenstelling van die beleidsgroep.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Geraerts, krantenberichten kloppen soms wel, maar kloppen soms ook niet helemaal. Voor alle duidelijkheid wil ik het volgende zeggen : de provinciegouverneur zit de politieke beleidsgroep voor. Dan is inderdaad de bepaling in de politieke overeenkomst opgenomen dat daar voorts nog de partijen zitting in hebben die beleidsverantwoordelijkheid dragen op Vlaams en/of provinciaal niveau. Die vaardigen elk drie personen af.

Daarenboven worden op basis van het stelsel-D'Hondt, toegepast op de zetelverdeling in de provincieraad, nog eens acht vertegenwoordigers aangewezen. Uiteraard is ook de Vlaamse minister van Economie er ambtshalve in opgenomen. Dat zijn de criteria die we nu hebben gevolgd, en die aldus hebben geleid tot de gewijzigde samenstelling.

U vraagt nu wat we van plan zijn na de volgende gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Op dat moment zullen we de situatie uiteraard opnieuw moeten bekijken. Het is ook mogelijk dat de structuren al voor die datum zullen zijn aangepast. Ik meen begrepen te hebben dat ook uw fractie daar niet negatief tegenover staat. U klaagt immers zelf dat democratisch deficit aan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de wijze waarop de regering de richtlijn gegeven aan de GIMV en het IWT met betrekking tot de voorwaarden voor steunverlening aan projecten en opdrachten aan bedrijven die rechtstreeks aanleiding geven tot toepassing in de wapenindustrie, zal naleven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Gatz tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de wijze waarop de regering de richtlijn gegeven aan de GIMV en het IWT met betrekking tot de voorwaarden voor steunverlening aan projecten en opdrachten aan bedrijven die rechtstreeks aanleiding geven tot toepassing in de wapenindustrie, zal naleven.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, net voor de verkiezingen, meer bepaald op 8 juni 1999, kende toenmalig minister van Economie Van Rompuy een bedrag van expansiesteun toe aan Barco Display Systems. Dit bedrijf realiseert 30 percent van zijn omzet in de wapenindustrie. Dat cijfer is afkomstig uit het jaarverslag van de firma zelf. Het totale bedrag aan investeringen van Barco belooft 4,3 miljard frank. Hoe groot hierin het aandeel is dat afkomstig is van steunverlening van de Vlaamse overheid, is niet gekend. Dat werd ook niet bekendgemaakt door het vorige kabinet.

Sinds geruime tijd heeft de GIMV belangrijke participaties in Barco. Het is een publiek geheim dat Barco producten maakt die worden aangewend voor militaire doeleinden. Het bedrijf levert onder meer het stuursysteem voor de Tomahawk-kruisraketten. Het werkt ook mee aan de modernisering van de F-16. Het neemt deel aan internationale wapenbeurzen en adverteert regelmatig in militaire tijdschriften. Nog andere bedrijven in Vlaanderen, zoals Alcatel-Bell, Siemens en Delft Sensor Systems maken onderdelen voor hoogtechnologische wapensystemen.

Op het moment dat ik deze vraag indiende, was ze beperkt tot het onderwerp waarover het nu gaat. Ik verwacht van u ook niet echt een ruimer antwoord. Ik wil echter wel de aandacht vestigen op het feit dat ondertussen ook is bekend geworden dat er een industrieel conglomeraat op gang wordt getrokken om samen te werken aan de zogenaamde

Gatz

nieuwe F-16 : de Joint Strike Fighter. Dit trekt het debat uiteraard enigszins open.

In de vorige regeerperiode heeft het Vlaams Parlement zich gebogen over een voorstel van decreet van een aantal collega's, die er nu helaas niet meer zijn. Deze initiatiefnemers vroegen een aangepast beleid om van de Vlaamse economie een vredeseconomie te maken. Ze vroegen dan ook om geen steun te verlenen aan bedrijven die produceerden voor de wapenuitvoer. Het voorstel dat zij hadden, stelde dat ethische regels bij de besteding van overheidsgelden absoluut noodzakelijk zijn.

Dit voorstel werd behandeld als onderdeel van het innovatiedecreet. Toenmalig minister-president Van den Brande is toen in zekere mate aan die vraag tegemoetgekomen door de doelstelling van het voorstel op te nemen in een regeringsbesluit dat duidelijke richtlijnen bevatte inzake de voorwaarden voor steunverlening vanuit het IWT en de GIMV.

De regering besliste dat elke financiële ondersteuning van projecten en opdrachten die rechtstreeks aanleiding geven tot toepassingen in de wapenindustrie, in de toekomst onmogelijk wordt gemaakt. Het gaat dan over wapensystemen, munitie, militair materieel en daaraan verbonden technologie, zoals dat wordt bepaald in de federale wet van 5 augustus 1991. In de contracten met de aanvragers van projecten wordt een bepaling opgenomen waarin dat uitdrukkelijk wordt gestipuleerd.

Mijnheer de minister-president, ik heb de volgende drie concrete vragen. Ten eerste : is het juist dat er op 8 juni 1999 nog een regeringsbeslissing werd genomen om financiële steun toe te kennen aan Barco ? Zo ja, hoe groot is dat bedrag dan ?

Ten tweede : in overleg met het Vlaams Parlement werden er door de Vlaamse regering afspraakregels vastgelegd voor de pre-electorale periode en de behandeling van dossiers in deze periode als lopende zaken. Beantwoordt de behandeling van dit dossier aan het criterium van 'lopende zaak' ?

Ten derde : ervan uitgaand dat de bovengenoemde richtlijn onverminderd blijft bestaan, op welke wijze zal deze regering daar dan uitvoering aan geven en op welke wijze zal ze er toezicht op houden dat de afgesproken regels worden nageleefd ? Op welke wijze zal het Vlaams Parlement worden ingelicht en verslag krijgen over de toepassing van deze richtlijn betreffende het ontzeggen van

Vlaamse overheidssteun aan projecten inzake technologische innovatie gericht op de ontwikkeling van wapens ?

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de minister-president, de vorige spreker heeft al verwezen naar een voorstel van decreet dat in de vorige zittingsperiode werd ingediend. Dat voorstel was gekoppeld aan het innovatiedecreet, waarvan Agalev mede-indiener was. Dit heeft geleid tot de richtlijn van de regering. Ik wil benadrukken dat het voor onze partij belangrijk is dat deze richtlijn wordt bestendigd. Het parlement moet ook in voldoende mate worden ingelicht.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister-president, ik heb dit voorstel van decreet destijds ook mee besproken in de commissie. Er was toen toch wel een discussie over het onderscheid tussen directe en indirecte levering. Als men daarop doorkomt, kan men zeggen dat een groot deel van het bedrijfsleven onrechtstreeks wel een aantal toeleveringen doet. Ik verwijs in dit verband naar de auto-industrie. Al die onderdelen van bijvoorbeeld jeeps en vrachtwagens worden op heel wat verschillende plaatsen geproduceerd. Hoe ver moet men zo een richtlijn dan doortrekken ?

Een aantal technologische evoluties, die ook voor burgerlijke doeleinden worden gebruikt, gaat men zo ook bestempelen als zijnde bestemd voor militair gebruik. Het verschil tussen burgerlijk en militair gebruik is door de producent soms zeer moeilijk af te lijnen. Als men een bepaald onderdeel maakt, is het niet altijd gemakkelijk om te achterhalen waarvoor het uiteindelijk wordt gebruikt. Het is dus vrij gevaarlijk om daar een algemene richtlijn voor uit te vaardigen, zonder goed te definiëren wat eigenlijk het gebruik is.

Dat was ook een van de discussiepunten bij dat voorstel van decreet. Toen zijn we zeer voorzichtig geweest inzake de omschrijving en de keuze van wat zeker voor de wapenindustrie is en van wat bruikbaar is in de niet-wapenindustrie of de afgeleiden. Het is zeer moeilijk om dat te definiëren.

We moeten opletten dat we onze industriële ontwikkeling niet hypothekeren. Bij de toelevering van een bepaald onderdeel zal in veel gevallen niemand echt kunnen bepalen waarvoor dat onderdeel uiteindelijk zal worden gebruikt. Een algemene bepaling is dus eigenlijk niet toepasbaar en zal

Laverge

eventueel de normale technologische evolutie van een aantal Vlaamse bedrijven op de helling zetten. Ik vraag alleen de zaak voorzichtig te benaderen. Men moet een mug niet doden met een bazooka. Het mag niet de bedoeling zijn de hele Vlaamse industrie te treffen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, voor dit dossier heb ik me vooral gebaseerd op de informatie die ik via de administratie heb gekregen van de VOI's en de GIMV. Het gaat immers over dingen die zich hebben afgespeeld voor de installatie van deze regering.

De Vlaamse regering heeft inderdaad bij beslissing van de Vlaamse ministerraad op 18 juni 1999 beslist expansiesteun toe te kennen aan de NV Barco Display Systems in Poperinge. Het investeringsdossier heeft betrekking op de oprichting van een nieuwe vestiging in het President Kennedypark in Kortrijk, waar een aantal nieuwe activiteiten zullen worden opgestart. Het gaat meer in het bijzonder om de productie van commerciële LCD-panelen, de productie van video processor support grey scale en kleurenmonitoren voor de medische sector, de productie van displays en control units gebruikt in vliegtuigen en van displays gebruikt in voertuigen.

Het investeringsbedrag werd daarnet geciteerd. De administratie laat me weten dat het om redenen van industrieel eigendomsrecht niet is toegelaten het bedrag van de subsidie openbaar te maken. Het bedrag is mij wel bekend.

De inspecteur heeft op 25 mei 1999 een gunstig advies gegeven over dit dossier. Hij stelt in de doelmatigheidsanalyse dat het dossier correct werd afgewerkt in toepassing van de wet van 30 december 1970 en de richtlijnen. De zaak zal worden aangekaart bij de Europese Gemeenschap. Toenmalig minister Demeester heeft op 7 juni 1999 een begrotingsakkoord verleend. Op basis daarvan werd op dinsdag 8 juni een fiat gegeven door de Vlaamse regering.

U vraagt me of een dergelijk dossier kon worden beschouwd als een lopende zaak. Het gaat in dit geval inderdaad om de toepassing van de wet van 30 december 1970. Dit dossier werd door het betrokken bedrijf ingediend op 1 juni 1998. Het komt

dan aan de uitvoerende macht toe om binnen de normale continuïteit van het beleid dit dossier af te handelen. Mijn voorganger heeft terzake zijn verantwoordelijkheid niet ontlopen. Hij heeft net voor de laatste parlementsverkiezingen belangrijke middelen ter beschikking gesteld van het bedrijfsleven, dat hiervoor vragende partij was.

De rol van de GIMV werd me verduidelijkt door de voorzitter van de raad van bestuur. Hij zei 'dat de GIMV als beursgenoteerde maatschappij op geen enkele wijze betrokken is bij de toekenning van financiële steun in het kader van de expansiewetgeving op het technologiebeleid. Ook bij de uitvoering van die toekenning werd de GIMV niet betrokken. De GIMV is aandeelhouder bij Barco, maar is als aandeelhouder niet betrokken bij de aanvraag die Barco eventueel doet bij overheidsinstellingen.'

Over het concrete project is er minder goed nieuws. De GIMV laat uitschijnen dat de genoemde investering mogelijk niet zal doorgaan en dat het bedrijf daarover eerstdaags een beslissing zal treffen. Binnen Barco wordt er op dit ogenblik gediscussieerd over de investeringen die de komende jaren nog in België zullen worden gerealiseerd. De voorzitter van de GIMV laat uitschijnen dat men hier in eerste instantie zal investeren in Barco Communication Systems.

De voorzitter van de GIMV laat me weten dat de maatschappij een eigen ethische code volgt. Hij heeft me daarvan een kopie bezorgd. Hij laat me bovendien weten dat de GIMV nooit werd betrokken bij de financiering van investeringsprojecten maar dat ze wel optreedt als financier van ondernemingen. De GIMV doet dat samen met de aandeelhouders en verschaffers van risicokapitaal. Men kan dat vergelijken met de participatie die de GIMV nu neemt in bijvoorbeeld de biotechnologie.

Ik zal ook antwoorden op de opmerking over de richtnota die tot stand is gekomen na een debat in het Vlaams Parlement. Uit de documentatie die me werd overgemaakt, blijkt dat toenmalig minister-president Van den Brande aan de gemengde commissie van Economie en Onderwijs heeft gezegd dat het voorstel van decreet niet het meest werkbare instrument was om het doel te bereiken. Het doel van eenieder is om het ethisch ondernemen als uitgangspunt te behouden.

Het IWT heeft me meegedeeld dat het na de totstandkoming van deze nota een aantal opmerkingen aan de minister-president heeft geformuleerd

Van Mechelen

over de wijze waarop deze richtlijn tot stand is gekomen. De toenmalige minister-president heeft daar geen gevolg aan gegeven. Het IWT vestigt er de aandacht van de voogdijminister op dat de nieuwe richtlijn een aantal directe gevolgen heeft voor het onderzoek en de ontwikkeling in Vlaanderen. Dit is voor dit kleine land van essentieel belang.

Het IWT geeft een aantal praktische voorbeelden met betrekking tot de toepassing van de nieuwe richtlijn. Het IWT stelt: 'In het verleden heeft een Vlaams bedrijf uit de telecommunicatiesector een zeer performant en betrouwbaar optisch communicatienetwerk ontwikkeld. Dit netwerk wordt vooral geïmplementeerd in een omgeving waar de betrouwbaarheid zeer belangrijk geacht wordt, zoals ziekenhuizen, luchthavens, metrostations, en dergelijke. Gezien de performantie en de betrouwbaarheid van het netwerk heeft het bedrijf met succes ingeschreven op een offerte om een dergelijk netwerk te installeren voor militaire toepassingen'.

De eerste toepassing was dus voor ziekenhuizen en luchthavens. Nadien kon deze in Vlaanderen ontwikkelde en geproduceerde technologie ook worden toegepast in een militaire omgeving. Ik veronderstel dat we die technologie hebben geleverd aan landen die binnen de fameuze wapenwet vallen. De federale overheid heeft hierover een aantal richtlijnen opgesteld.

Het IWT haalt een ander voorbeeld aan. 'De technologie van een Vlaams bedrijf dat tot de wereldtop behoort voor op tests gebaseerde geluids- en trillingsoptimalisatie van mechanische securen, wordt op dit ogenblik ook door de US Air Force gebruikt. In de toekomst zal dit bedrijf quasi geen beroep kunnen doen op het IWT voor research & development indien de huidige richtlijn onverkort wordt toegepast'.

Ik onderschrijf het uitgangspunt en de bezorgdheid die onder andere door de heer Sleenckx werd geuit. Het zou ethisch onverantwoord zijn dat Vlaanderen zaken uitvoert waarvan de toepassing zuiver militair is. Het parlement moet een volwassen debat voeren over wat er dient te gebeuren indien er bijvoorbeeld displays worden ontwikkeld die gebruikt worden in simulaties bij de training van piloten in de burgerluchtvaart én van militaire piloten.

Als we vinden dat we een technologie niet meer mogen ontwikkelen indien een afgeleide toepassing voor militaire doeleinden mogelijk is, dan moeten we dat duidelijk zeggen. Ik was vrijwilliger

bij de commissie die zich bezighield met de legeraankopen. Ik heb daar veel geleerd over de manier waarop informatie aan het parlement wordt gegeven. Op het federale niveau wordt door premier Verhofstadt bekeken hoe gevoelige informatie kan worden doorgegeven aan de volksvertegenwoordigers. Indien wij dit op een volwassen manier doen, ben ik bereid een aantal gelijkaardige dossiers met het parlement door te nemen. Voorzitter De Batse-lier moet me dan wel de nodige confidentialiteit kunnen verzekeren.

Onderzoek en ontwikkeling is voor Vlaanderen essentieel. Het IWT is een zeer performante instelling. De raad van bestuur kijkt toe op de steun die wordt gegeven. We moeten opletten dat we het kind niet met het badwater weggooien. We moeten een logische scheiding maken tussen wat ethisch al dan niet kan. Uw bezorgdheid is ook de onze. We moeten wel nuanceren in het belang van de Vlaamse economie en de werkgelegenheid.

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de minister, u hebt me een relatief duidelijk antwoord gegeven, ondanks het feit dat de eerste vraag onder het industrieel geheim valt. Het verheugt me dat het ethisch ondernemerschap als uitgangspunt blijft gelden.

Tegelijkertijd zei u dat de richtlijn als dusdanig voor een aantal problemen zorgt. Hieruit kan men twee conclusies trekken. Ofwel komt er een nieuwe richtlijn. U hebt dat niet met zoveel woorden gezegd, maar ik kan het wel afleiden uit uw antwoord. Ofwel zal er geval per geval worden bekeken wat men zal doen met dossiers die door ons of door u worden aangekaart.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik wil dit dossier in alle openheid onder volwassen mensen bespreken. Ik ben echter niet bereid om knowhow die we in Vlaanderen kunnen ontwikkelen en die applicaties of spin offs tot gevolg kunnen hebben, a priori uit te sluiten. We mogen ons niet klem zetten. Vlaanderen doet er ook niet goed aan zich te richten op Research & Development voor specifiek militair gebruik. Bij dual usefuncties moet men nagaan wat de hoofdpdracht is en wat eventueel een afgeleide kan zijn.

We moeten dit in een brede context bekijken en moeten ons de vraag stellen of het koppelen van de wapenwet van 5 augustus 1991 aan de richtlijn de

Van Mechelen

juiste invalshoek is om het doel te bereiken. Het IWT stelt die vraag. Tijdens de volgende maanden zal ik me tot de regering wenden met een ontwerp om de richtlijn te interpreteren of met een aangepaste richtlijn. Na het lezen van de nota van het IWT durf ik daar niet onmiddellijk op te antwoorden. Het is voer voor verstandiger mensen dan mezelf om te zorgen voor een bijsturing.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de verhouding toerisme Vlaanderen-Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de verhouding toerisme Vlaanderen-Brussel.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de minister, ik waardeer uw houding en initiatieven inzake toerisme bijzonder. Ik heb deze vraag ingediend naar aanleiding van een recente verklaring van minister-voorzitter van de Brusselse regering, de heer Simonet. Hij zei in een toespraak voor het VOB, het Verbond van Ondernemingen te Brussel, dat hij het economisch belang van het toerisme in het daglicht wil stellen. Hij wil eveneens het beleid van de Cocof, van Buitenlandse Handel en van Toerisme op elkaar afstellen.

Het loopt al een tijdje verkeerd met ons toerisme, omdat men het steeds over Toerisme Vlaanderen heeft en niet over Toerisme Vlaanderen-Brussel zoals ikzelf en enkele Brusselse collega's bepleiten. De Franstaligen hebben dat wel begrepen, zij hebben het over Tourisme Wallonie-Bruxelles. Men heeft me toen gezegd dat Brussel institutioneel gezien wel tot Vlaanderen behoort, maar dat de buitenlandse toerist daar geen boodschap aan heeft.

Uit de cijfers blijkt dat de stijging van het toerisme in belangrijke mate via het Brussels Hoofdstedelijk Gewest loopt. De rol van Brussel als congressentrum springt in het oog. In 1995 nam het toerisme in het Hoofdstedelijk Gewest toe met 15,5 percent.

Er kwam 13 percent meer Canadezen opdagen. De binnenlandse markt steeg met 13,1 percent. Alleen de Fransen komen minder naar Brussel, daar constateert men een daling van 4,2 percent. Mijnheer de minister, ik moet er u toch niet van overtuigen dat Brussel de draaischijf van ons toerisme vormt ? De aantrekkingskracht van Brussel heeft effect op Brugge, Antwerpen en Gent, en iets minder op Wallonië. Brussel werd in het toerismebeleid stiefmoederlijk behandeld door de vorige Vlaamse regeringen. In 1995 spendeerden we er slechts 5,5 miljoen frank aan, terwijl de Cocof er 340 miljoen frank aan spendeerde.

Ik pleit er al enkele jaren voor het toerisme als een zuiver economische bevoegdheid te bekijken en te decommunautariseren. Dat betekent dat Vlaanderen en Wallonië het Hoofdstedelijk Gewest samen zouden uitbouwen, maar misschien hoeft dat niet meer onder uw beleid.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover de uitspraak van de heer Simonet ? Hoe ziet u de rol van Vlaanderen daarin ? De Cocof, de Vlaamse regering, de VGC en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest namen ooit een gezamenlijk initiatief. Ik heb daar actief aan meegewerkt, maar behalve één groot showmoment heeft dat nooit iets concreets opgeleverd. Hoe ziet u een samenwerking met de Cocof ? Overweegt u niet om de naam te veranderen in Toerisme Vlaanderen-Brussel ? In welke mate wilt u, zoals de heer Simonet, de buitenlandse handel bevorderen ?

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Vandenbossche, u hebt in uw geschreven vraag een andere uitspraak van de heer Simonet geciteerd. Hij zou gezegd hebben dat noch de Vlaamse minister-president, noch de minister van Toerisme iets doen aan hun relatie met Brussel. Die woorden zijn echter nergens terug te vinden, u hebt ze ook niet mondeling herhaald. Ik veronderstel dat het om een misverstand gaat ?

De heer Walter Vandenbossche : Inderdaad.

Minister Renaat Landuyt : Ik benadruk dit om het contact tussen de gewesten niet te belemmeren.

Ik deel uw kritiek op de vorige regering gedeeltelijk. Ik ben enkel bevoegd voor toerisme en doe enkel uitspraken op dat domein. U moet mijn woorden nooit ruimer interpreteren.

Landuyt

Ik deel uw mening over de aantrekkingskracht van Brussel. De term Brussel heeft invloed op het toerisme in andere Vlaamse steden. We zullen in de toekomst de term Vlaanderen-Brussel nu en dan gebruiken. Dat betekent niet dat ik het decreet en de instelling Toerisme Vlaanderen zal wijzigen. Deze instelling werkt voor de gemeenschap Vlaanderen, waar Brussel immers toe behoort. In de concrete promotie kan het soms interessant zijn om Brussel te vernoemen als aantrekkingspool.

Een concrete politieke stap is een kleine post van 5 miljoen frank op de begroting voor samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en Toerisme en Informatie Brussel van de stad Brussel. Vroeger was dit verboden, maar we willen die beperking doorbreken en ook de diensten doen dat spontaan. We willen als orgaan meer structureel betrokken worden bij het toerisme in Brussel. We zullen pas stappen nemen in de mate dat we beleidsmatig de nodige inspraak krijgen. Dit debat moet nog worden gevoerd. Ik vraag de goedkeuring van het parlement om deze bescheiden som in de begroting in te schrijven.

De voorstellen van de heren Kubla en Gosuin heb ik toevallig via de pers vernomen. Ik maak daar geen punt van, ik heb hen daarop zelf aangeschreven om een eventuele samenwerking te bespreken. Mijn hoofddoel is een goed toeristisch beleid voor Vlaanderen, zonder taboes, gericht op een betere toeristische sector, met een moderne en verdraagzame uitstraling.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Walter Vandebossche : Mijnheer de minister, ik kijk uit naar de concrete uitwerking van uw ideeën.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia Ceysens tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het au-pairsysteem

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Ceysens tot de heer Landuyt, Vlaams

minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het au-pairsysteem.

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sedert 1 oktober 1999 mogen in dit land geen au-pairjongeren meer worden aangeworven. Dat is een bepaling van het KB van 9 juni 1999 dat werd gepubliceerd op 26 juni.

Deze bepaling trad snel en zonder overgangperiode in werking. De reden daartoe zou de moeilijke timing zijn door de verkiezingen van 13 juni. Men vroeg een spoedadvies aan de Raad van State om het KB nog goedgekeurd te krijgen en daarom kwam er ook geen overgangperiode, met alle mogelijke problemen van dien. Het gaat om gezinnen die al maanden tevoren contact hadden met een au-pairjongere en tot 26 juni dachten dat alles in orde was. Op dat moment moesten zij gewoon opnieuw beginnen.

Men kon toen spreken van een panieksituatie, maar ik moet daar ter enige vergoelijking van de overheid wel onmiddellijk aan toevoegen dat het niet voor het eerst was dat over dit systeem vragen werden gesteld. Er was trouwens ook in dit parlement in de vorige zittingsperiode reeds een interpellatie gehouden die toen tot een motie heeft geleid. Men mag dus niet zeggen dat een en ander plotseling uit de lucht kwam gevallen.

Ik heb die interpellatie nog eens nagelezen, maar van de federale voornemens en van de bekommernissen die minister Kelchtermans toen in antwoord op die interpellatie formuleerde, heb ik in dat KB niets teruggevonden. Uiteindelijk bevatte dat KB niet de voorwaarden die men vanuit Vlaanderen wou aanreiken, maar wel een aantal andere voorwaarden.

Bij die voorwaarden durf ik vanuit twee oogpunten een aantal vraagtekens plaatsen. Men zegt dat dit KB er moest komen omwille van de vele misbruiken die er in het verleden zijn geweest en die ook de aanleiding zijn geweest voor de toenmalige interpellatie van mevrouw Merckx. Er werd toen gezegd dat dit was om die misbruiken aan te pakken, maar het moet mij van het hart dat ik in die voorwaarden geen voldoening vind.

De misbruiken waarover men het heeft, zijn die van de overbelasting van de au-pairjongeren die worden ingezet als goedkope huishoudkrachten. Welnu, in de voorwaarden vind ik bijzonder weinig garanties om een herhaling van dergelijke misbrui-

Ceysens

ken te voorkomen. In dat geval moet men aan andere voorwaarden denken. Het kan bijvoorbeeld gaan om een gezin met kinderen van nul tot drie jaar, dus niet-schoolplichtige kinderen. Men kan vrij gemakkelijk nagaan of er een inschrijving is bij een onthaalmoeder of een kinderdagverblijf zodat er een zekere ontlasting van de situatie kan worden aangetoond.

Wat ik met dit alles wil zeggen, is dat er weinig voorwaarden ingebouwd zijn ter bescherming van de au-pairjongeren. Zo is de beperking tot bijvoorbeeld drie opeenvolgende au pairs mijns inziens geen bescherming, want zoiets wijst op een slechte situatie waarbij er drie te veel zijn geweest of op een situatie die beantwoordt aan wat men in dit KB wil met het au-pairsysteem, maar dan zie ik de zin van de beperking niet in.

Het tweede oogpunt op grond waarvan ik mij ook vragen stel, is dat van de belangen van het kind. Ik heb immers geen enkele voorwaarde gevonden waarin de belangen van het kind doorwegen. Als ik de interpellatie nalees die op 14 april 1997 door mevrouw Merckx in deze commissie werd gehouden, dan stel ik vast dat de toenmalige minister niet het antwoord gaf dat de commissieleden graag zouden horen, iets wat door de minister zelf erkend werd. Hij antwoordde toen dat men de bureaus moest erkennen en reglementeren en hen ook een deel van de verantwoordelijkheid moest geven. Pas als men greep heeft op de bureaus kan men weten wat er gebeurt, maar ook daar kan ik niks van terugvinden.

De minister verklaarde toen ook dat er door de Vlaamse regering eigen voorwaarden voor tewerkstelling van buitenlandse jongeren aan zouden worden toegevoegd. Maar ook daar heb ik in het KB niets van teruggevonden. De interpellante, mevrouw Merckx, liet toen aanvoelen dat het systeem dan beter kon worden afgesloten, iets waar de minister toen niet op wou ingaan en waar we mijns inziens ook niet op kunnen ingaan omdat het nu eenmaal iets is dat in heel Europa bestaat.

Ik wil trouwens niet belanden in een situatie waarbij het uitwisselen van jongeren uit verschillende landen een exclusiviteit van studerende jongeren wordt. Er bestaan wel specifieke uitwisselingsformules voor studerenden, maar niet alle jongeren komen daarvoor in aanmerking. Er bestaan gelukkig ook vele mooie voorbeelden van andere situaties waartoe deze formules kunnen leiden. Ik denk bijvoorbeeld aan een jongere die naar hier

komt met de ambitie later in zijn eigen land in de toeristische sector te werken. Er moet dus ook voor werkende jongeren worden voorzien in een uitwisselingsstelsel.

Daarom dringt de vraag zich op wat we moeten doen met dit stelsel. Laten we dit evolueren naar een culturele uitwisseling voor bijvoorbeeld werkende jongeren, waar volgens mij nood aan is? Deze vraag werd al eerder geopperd: moet dit worden overgeheveld naar het departement Cultuur? Wat de studerende jongeren betreft hebben we het dan natuurlijk over het departement Onderwijs.

Ten slotte zou de minister van Werkgelegenheid vandaag best wel eens de beste minister van Gezin kunnen zijn. Heel wat gezinnen kampen immers met de combinatie van arbeid en zorg. Uit de cijfers blijkt dat het au-pairsysteem de laatste jaren enorm is gegroeid. Deze groei legt toch wel een zekere nood bloot, los van wat men in het systeem terugvindt. Het is de nood van huishoudens, die een manier willen vinden om die combinatie van arbeid en zorg mogelijk te maken. Dat is dus een appél aan de Vlaamse minister van Werkgelegenheid.

Ik wil een aantal concrete vragen voorleggen aan de minister. Hoeveel jongeren kwamen er nog aan tot september 1999? Ik heb immers een rapport gekregen over de situatie van 1998. Toen ik om meer cijfermateriaal vroeg, antwoordde men me dat men dit maar eenmaal per jaar in kaart brengt. Daar de situatie echter eind september 1999 tot een einde kwam en er geen nieuwe mensen meer mogen aankomen, neem ik aan dat het cijfer van september meteen ook het definitieve is. We hoeven dus niet te wachten tot januari 2000.

Wat is de precieze opdracht van de Vlaamse overheid met betrekking tot het au-pairsysteem? Ook terzake heb ik toch wel wat vragen. Natuurlijk gaat het hier over een koninklijk besluit van de federale minister van Tewerkstelling. Wat doen we terzake: uitvoeren of interpreteren? Heel wat mensen stellen zich daar vragen over. Als de voorwaarden gewoon als een af te tikken lijstje worden gebruikt, dan komt men in aanmerking of niet. Bepaalde problemen inzake de taalkennis nopen echter blijkbaar toch ook wel tot interpretatie. Gaat het nu om een van de landstalen of de landstaal van het deel waar men woont?

Verder wil ik nog even uitweiden over een situatie die helemaal niet is geregeld en waarmee we in de toenemende internationale context wel eens te maken zouden kunnen krijgen. Er zijn natuurlijk

Ceysens

heel wat buitenlanders die in ons land verblijven, en dan zeker in Brussel. Brussel is zeer rijk aan internationale instellingen, Europees maar ook daarbuiten. Als men ziet hoe men in het buitenland omgaat met zo een systeem, dan denk ik dat buitenlanders wel eens vragen kunnen hebben over de manier waarop het er hier aan toegaat.

Is er overleg tussen de federale en regionale overheid over de problemen die het nieuwe KB doet rijzen? Wat doet men om te vermijden dat de au-pairjongeren in de illegaliteit belanden? Het is immers onze vrees dat, als mensen soms maanden hebben gewerkt binnen een bepaald kader en de overheid dit kader plots vrij eenzijdig wijzigt, mensen dit niet netjes zullen vinden en die jongeren toch zullen laten komen. Ik meen niet te overdrijven als ik zeg dat er vandaag een aantal jongeren op die manier in de illegaliteit belanden. Welke van de nieuwe voorwaarden beschermen de au-pairjongeren, en welke werden genomen in het belang van het kind? Hoe ver staat het met de voorwaarden die de Vlaamse regering aan het statuut van tewerkstelling van au-pairjongeren koppelt? Dan doel ik op iets dat de vorige minister had laten uitschijnen.

Hetzelfde geldt ook voor de volgende vraag: hoe ver staat het met de erkenning van de bemiddelingsbureaus? Is er overleg met de minister van Cultuur of met de minister van Welzijn? Ik heb het over de minister van Cultuur, omdat ik hoop dat niet elke culturele uitwisseling voor niet-studerende jongeren teniet zal worden gedaan. Verder meen ik te hebben begrepen dat men bij Kind en Gezin op een bepaald ogenblik speelde met het idee om dit systeem in te schakelen in het welzijnsbeleid voor gezinnen. Ik vond het de moeite om al deze vragen te stellen, want op diverse plaatsen wordt toch wel over deze problemen gesproken.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw Ceysens zal wel verwacht hebben dat ik me zou aansluiten bij haar vraagstelling, zij het dat ik iets meer kleur zou willen bekennen.

We ondervragen weliswaar de minister en niet mevrouw Ceysens, maar toch ben ik wat ontgoocheld over haar eigenlijke keuze, want eigenlijk moeten we terzake keuzes maken. Wat verstaat men immers onder het begrip 'au pair'? Gaat het over een

culturele uitwisseling of zijn het moderne Assepoesters, vrouwelijk zowel als mannelijk?

In april 1999 is er inderdaad een wet totstandgekomen die terecht een juridische basis heeft gevormd voor tal van uitvoeringsbesluiten, ook inzake het koninklijk besluit over de au pairs. Als ik me niet vergis dateerde dat KB reeds van 1967.

Het uitvoeringsbesluit van 9 juni stelt me enigszins teleur, omdat geen volwaardige keuze wordt gemaakt voor een coherente en correcte arbeidsreglementering. Als men kiest voor dit systeem en men het beschouwt als een volwaardig statuut binnen de arbeidsreglementering, dan geeft men een antwoord op onze vragen en op de vragen van heel wat gezinnen die worstelen met de combinatie van arbeid en gezin. Er bestaat niet alleen een nood aan flexibel werken, maar ook aan een flexibele opvang voor de kinderen en het huishouden. Het zou dan veel logischer zijn te kiezen voor een correct en verbeterd statuut van inwonende dienstbodes.

De au-pairregeling die nu wordt voorgesteld, is strenger ten opzichte van de situatie in 1997, toen ik daar de eerste maal over interpelleerde. Maar hoe dan ook houdt die regeling een discriminatie in. Ze heeft betrekking op de niet-Europese au pairs die hier zijn tewerkgesteld aan heel wat andere voorwaarden dan de Europese jongeren, voor wie helemaal geen reglementering bestaat. Als zij zelf naar de arbeidsrechtbank durven gaan, zouden ze wel een beroep kunnen doen op de hele arbeidsreglementering. Dit is toch hypocriet? Het systeem wordt misbruikt voor het binnenbrengen van goedkope buitenlandse arbeidskrachten voor huishoudelijk werk. Zowel de werkgever als de au pair winnen bij het systeem. Voor de ene is er sprake van een goedkope arbeidskracht, voor de andere een betere verdienste dan in het thuisland en een kans om in het buitenland aan de bak te komen.

Er is nu een wet en een uitvoeringsbesluit. Als ik het goed begrijp, verbiedt dit besluit in de artikels 24 tot 27 de toegang tot het land voor au-pairjongeren niet. De toegang wordt weliswaar strenger bepaald, maar het blijft een dubbelzinnige situatie. Het zou veel duidelijker, eerlijker en rechtvaardiger zijn om voor deze jongeren een echte culturele uitwisseling te bewerkstelligen, zonder het excuus van hun tewerkstelling te gebruiken. Daarvoor pleit ik. Misschien kan de minister hierover overleg plegen met zijn federale collega. Over het cultureel onderwijs kunt u met uw collega's van de Vlaamse regering overleggen.

Merckx-Van Goey

Ik erken dat de noden inzake de tewerkstelling terecht zijn. Naar aanleiding van de discussie in deze commissie over het HIVA-rapport over de tewerkstelling, heb ik het reeds gehad over de moeilijkheden van vooral jonge gezinnen met de combinatie van gezin en arbeid. Als gezinnen niet meer kunnen functioneren zonder au pair als permanente aanwezigheid voor huishoudelijke taken of opvang van de kinderen, dan heb ik vragen bij de impact van de economie op gezinnen. Soms zullen gezinnen dan een en ander moeten terugschroeven. Mevrouw Ceysens, in die zin blijf ik zeker bij mijn standpunt van 1997.

Ik sluit me wel aan bij de vragen om informatie. Over hoeveel mensen gaat het ? Over welke landen gaat het ? Ik neem aan dat deze mensen vooral uit Polen of de Filippijnen komen. Die jongeren komen niet in de eerste plaats omwille van de culturele uitwisseling, maar om een inkomen te verwerven.

Ik zou ook graag weten of het koninklijk besluit over de voorafgaande kennis van een van de drie landstalen wordt toegepast. Gaan uw diensten die kennis na bij het verstrekken van de arbeidskaart ? Het is immers niet de bedoeling dat ze hier één van die talen komen leren.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, ik zal niet herhalen wat beide dames reeds hebben verteld. Ik kan me aansluiten bij de redenering van mevrouw Merckx. Het is duidelijk dat het geëvolueerde au-pairsysteem in een moeilijk carcan werd gewrongen. Het kan als voorgoed voorbijgestreefd worden beschouwd, want beantwoordt niet meer aan de realiteit. Ik pleit ervoor om het systeem opnieuw tot de werkelijke kern te herleiden.

Een culturele uitwisseling moet uit de federale wetgeving worden gehaald. Deze bevoegdheid moet naar Vlaanderen worden overgeheveld, en moet onder Cultuur terechtkomen en erdoor worden gereguleerd.

Mijnheer de minister, het is duidelijk dat we de enorme behoefte aan kinderopvang niet naast ons mogen neerleggen. We moeten hier bij de aanpak van het au-pairsysteem de nodige aandacht aan besteden. Het regeerakkoord verwijst daar trouwens uitdrukkelijk naar. Het gaat daarbij zowel om het directe als om het indirecte werkgelegenheids-

fect. We blijven de kinderopvang traditioneel beschouwen als beleidsmaterie van de minister van Welzijn. Dit lijkt me eveneens voorbijgestreefd. Kinderopvang heeft hoe langer hoe meer te maken met werkgelegenheid, want door kinderopvang kan het algemeen concept van een tweeverdienersamenleving blijven bestaan.

We moeten het regeerakkoord honoreren, en spoedig initiatieven nemen. Wil de minister van Werkgelegenheid, die door mevrouw Ceysens de minister van het Gezin wordt genoemd, initiatieven nemen ? Dat kan eventueel in samenspraak met de minister van Welzijn. Of is de minister van oordeel dat dit niet tot zijn bevoegdheid hoort ? Dat lijkt me geen onbelangrijke vraag.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de vraag van mevrouw Ceysens is terecht. Toch heb ik mijn bedenkingen. Zij stelt dat de groei van het au-pairsysteem de fundamentele behoefte aan hulp in de huishoudens aantoot. De reële problemen inzake kinderopvang en andere taken mag men echter niet willen oplossen met het au-pairsysteem. De heer Voorhamme heeft gelijk als hij zegt dat we moeten nadenken over financiële steun voor het inschakelen van hulp bij het uitvoeren van gezinstaken. We mogen geen stappen achteruit zetten, en de vrouw of de man terug aan de haard plaatsen. Dat is geen oplossing voor de toekomst. Veel partners willen echt uit huis werken. Zowel mannen als vrouwen hebben tegenwoordig een opleiding genoten, en we moeten hun wil om te werken respecteren.

In de discussies over het rapport is gezegd dat velen het moeilijk hebben om een job te vinden. In deze sector schuilen wel degelijk mogelijkheden voor deze mensen. Dit moet wel financieel draaglijk blijven voor de gezinnen. Als de regering een oplossing vindt, wordt zowel een maatschappelijk als een tewerkstellingsprobleem uit de wereld geholpen. Ik pleit daarom voor een echte oplossing en geen ersatz-oplossing via het au-pairsysteem.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Ik heb helemaal niet gezegd dat we de klok moeten terugdraaien. Maar er moet een oplossing komen voor de opvang, en dat moet een oplossing voor iedereen zijn. Het au-pairsysteem kan slechts een oplossing voor een zeer kleine groep zijn.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : De groei van het au-pairsysteem legt de onderliggende nood aan hulp in onze huishoudens bloot. Ik wil wel benadrukken dat ik het zeer goed vind dat hieraan aandacht wordt besteed in het regeerakkoord. Ook in de begroting komen er dit jaar alleen al 1.500 plaatsen bij. Dat is zeker een enorm getal. Het zou echter verkeerd zijn om alles te organiseren als een collectief buitenshuis opvangen van kinderen. Dat mag en kan nooit het enige model zijn. Men moet ook andere modellen kansen geven. Dat wordt nu echt wel duidelijk.

Dit KB is een KB van toenmalig federaal minister Smet. De Vlaamse minister was minister Kelchtermans. U vindt deze wetgeving vrij hypocriet, ook al zegt u het misschien niet met zoveel woorden. Wij vinden deze wetgeving ook hypocriet. Men heeft een aantal voorwaarden ingevoerd in de hoop dat het zo een stille dood zou sterven. Dat is nu aan het gebeuren, maar dat vind ik een onaanvaardbare manier van werken. Op zo een manier tot een regelgeving komen, kan niet. Ik ben blij dat men dit toch al wil inzien.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst systematisch antwoorden op de negen gestelde vragen. Ik ben niet echt voorbereid op de verfijning van die vragen. Die zal ik later dan nog wel geven. Ik heb ook nog een korte slotopmerking.

Wat de cijfers betreft, kunnen we op het Vlaamse niveau natuurlijk niet de cijfers geven die de dienst Vreemdelingenzaken op federaal niveau zou kunnen geven. Ik kan enkel het aantal arbeidsvergunningen geven. Daarbij kan ik een spreiding maken over de verschillende provincies. Het gaat dus over de periode van juli tot september 1999. In die periode zijn er negentien arbeidsvergunningen. Er zijn er vijf in Antwerpen, twee in Limburg, twee in Oost-Vlaanderen, tien in Vlaams-Brabant en maar geen enkele in West-Vlaanderen.

Het is moeilijk om te vergelijken met de cijfers van vorig jaar, omdat het niet over dezelfde periode gaat. Hoe dan ook is het misschien toch interessant te proberen een vergelijking te maken over twaalf maanden. Ik heb die gegevens nu niet bij me, maar ik zal dat nog wel opzoeken. Die gegevens bestaan uiteraard wel, aangezien u er zelf naar hebt verwezen.

Wat betreft de vraag naar de afkomst van die mensen, moet ik het volgende antwoorden. We hebben de cijfers inzake de landen van herkomst niet echt bijgehouden. Ik kan dat natuurlijk wel opzoeken in die negentien arbeidsvergunningen, maar nu kan ik daar niet op antwoorden.

Wat betreft de opdracht van de Vlaamse overheid ten opzichte van dat KB – uitvoeren of interpreteren -, kan ik het volgende zeggen. Dit is natuurlijk een gevaarlijke vraag. We proberen dat KB, dat van een andere overheid is, te begrijpen en correct toe te passen. Het interpreteren kan enkel te maken hebben met het uitvoeren. Over het woord 'taalkennis' moet uiteraard niet echt veel worden geïnterpreteerd.

Ik veronderstel dat wij enkel bevoegd zijn om de taalkennis in ons eigen gewest of in onze eigen gemeenschap te controleren. Op de vraag hoe dat precies gebeurt, moet ik voorlopig evenwel het antwoord schuldig blijven. Ik veronderstel dat men dat met een vlugge check-up kan doen. Zoals gezegd, kunnen we daar niet veel aan interpreteren, we kunnen dat alleen maar toepassen.

Ik kom dan nu bij de kwestie van de evaluatie. Wat mij enigszins frustrereert bij de inleiding van mevrouw Ceysens, is dat er kritiek is op een vorige ruime meerderheid in het federale parlement, waarvan ik toen deel uitmaakte. Ik heb dus meegewerkt aan het opstellen van deze wet.

Voor de toekomst is het interessant de zaak te evalueren. We hebben dit gestructureerd in een werkgroep waarin alle bevoegde instanties van de verschillende niveaus zetelen. Het is de bedoeling een goede inventaris en stand van zaken op te maken en na te gaan waar men moet verfijnen en wat iedereen kan doen op zijn bevoegdheidsdomein.

U stelde ook een vraag welke nieuwe voorwaarden de au-pairjongeren beschermen. Dit lijkt me een quizvraag. Het uitgangspunt van de federale wet was het bewaken van het systeem op zich. Er gaat een lange geschiedenis in het federaal parlement aan vooraf. Mevrouw Merckx en ikzelf waren lid van de commissie voor Mensenhandel. Vanuit die invalshoek werd het systeem zeer kritisch bekeken. De wetgeving stond zeer wantrouwig tegenover dit kanaal om mensen het land legaal binnen te brengen en later een illegale toestand te creëren.

Uw zesde vraag brengt me institutioneel in verlegenheid. De wetgeving mag de zaak zo niet bekijken, maar in feite gebeurt dat toch. De Vlaamse

Landuyt

Gemeenschap heeft de bevoegdheid hier regelgeving over op te stellen.

U vroeg me hoe ver we stonden met de voorwaarden die de Vlaamse regering aan het statuut van de tewerkstelling van een au-pairjongere koppelt. Ook daar begrijp ik de opmerking van mijn voorganger niet. De federale overheid heeft de bevoegdheid om de arbeidsvoorwaarden te bepalen.

Het ontwerpbesluit over de erkenning van bemiddelingsbureaus ligt nog bij de Raad van State. Tot slot zal ik het hebben over het overleg met de ministers van Cultuur en van Welzijn. Men moet minstens de uitgangspunten duidelijk stellen. Zo is er het probleem van de werkgelegenheid en kinderopvang, en de doelstelling van culturele uitwisseling. Ik begrijp uw bezorgdheid. Degenen die hier kunnen studeren, horen bij de begoede klasse. Degenen die dat niet kunnen, mogen volgens de vroegere filosofie hier komen werken.

Het welvarend Vlaanderen moet die laatste groep betere kansen kunnen aanbieden. We hebben iets over voor de culturele uitwisseling. Ik ben bereid de zaak binnen de regering te bepleiten omdat dit een gezonde doelstelling is. De opmerking van mevrouw Ceysens toont haar bezorgdheid voor degenen die minder hoog op de maatschappelijke ladder staan. Ook voor hen moeten we een oplossing vinden.

De nood voor kinderopvang hangt zeer nauw samen met wat de regering voorstelt inzake werkgelegenheid. Men wil iedereen actief inschakelen. Kinderopvang vormt daar één van de oplossingen voor. Als minister van Werkgelegenheid voel ik me betrokken partij. Ik mag echter de verstandhouding binnen de regering niet in het gedrang brengen. Ik heb een horizontale bevoegdheid, en ik moet op tal van terreinen de mij beschikbare instrumenten aanwenden om bijvoorbeeld kinderopvang te stimuleren. Op dat vlak ben ik niet van plan passief toe te kijken. Ik ben bereid in deze of in een gecombineerde commissie een grondig debat te voeren. Het vormt immers een zeer belangrijk luik uit het regeerakkoord.

Het principe van de culturele uitwisseling en de bezorgdheid voor de minderbegoeden is een edel uitgangspunt. Ik sta daar voor open.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, er werd verwezen naar de mensenhandel. Ik dacht dat bij mensenhandel jongeren ook in de prostitutie belanden, maar er wordt verteld dat het niet om deze misbruiken gaat. De misbruiken zouden daarentegen een overbelasting van de jongeren in de huishoudens inhouden. De jongeren zouden dus niet in de prostitutie terecht komen. Ik vind dit een belangrijke nuance.

Ten tweede zei u dat het belang van het kind een bezorgdheid is waaraan vanuit de Vlaamse bevoegdheid aandacht zal worden besteed. Bij vraag zeven zei u echter dat u geen eigen inbreng kan hebben. Dat is jammer.

We hebben het heel vaak gehad over wat we met dit systeem zullen doen. Ik kan u de cijfers voor 1998 geven. In totaal gaat het om 500 tot 600 jongeren. Het systeem heeft een exponentiële groei gekend. Ik heb ook begrepen dat het systeem al meer dan dertig jaar oud is. Het ging altijd om een kleine elitaire aangelegenheid van een welbepaalde groep, maar dat is nu niet meer waar.

We vroegen ons af of we dit systeem niet wat zilverder kunnen maken in de richting van zowel een echte culturele uitwisseling als mogelijkheden voor een correcte arbeidsrelatie in gezinnen. We moeten werk maken van werk. Rekening houdend met de internationale context is het moeilijk om hier helemaal komaf mee te maken. Er moet een kanaal blijven bestaan voor de culturele uitwisseling van jongeren.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Ik veronderstel dat we hier later nog over kunnen spreken. Twee bezorgdheden mogen niet door elkaar worden gehaald. Het was de hoofdbezorgdheid van de federale wetgever om te vermijden dat er misbruik zou worden gemaakt van het statuut. Het overbelasten van jongeren is een misbruik binnen het statuut. We waken hierover, en beschikken daarvoor over een inspectiedienst.

De cijfers bewijzen echter ook dat alle instituten langs waar mensen het land kunnen binnenkomen, worden misbruikt. Het gaat dan niet eens om prostitutie, maar om mensenhandel en mensen die via een of ander statuut ons land proberen binnen te geraken. Deze cijfers bewijzen dat het tijd was dat de federale overheid ingreep. Het au-pairsysteem werd immers gebruikt als een kanaal om mensen al dan niet vrijwillig het land binnen te brengen. Dit werd duidelijk afgeremd door de federale wetge-

Landuyt

ver. We mogen blij zijn dat deze misbruiken tijdig werden afgeremd. Zo niet, zouden we dit jaar nog iets hebben meegemaakt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.33 uur.*
